

A kereskedelmi pálinkafőzdek szakember-ellátottsága

Ecseri Ferenc

Pálinkamester szakmérnök

Agrár- és Élelmiszeripari Gazdaságtani Intézet,

Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Vállalati Gazdaságtan Tanszék

Belső témavezető: Dr. habil Temesi Ágoston egyetemi docens

Dolgozatomban a hazai kereskedelmi pálinkafőzdek szakember-ellátottságát és jövőbeni szakemberigényét mértem fel. A dolgozat elkészítése során a jogszabályi környezet változásait és a jelenlegi állapotát elemzésével kezdtem. Ezt az indokolta, hogy teljes mértékben tisztázott legyenek a képzési lehetőségek, illetve a működő főzdek képzéshez, valamint képesítésekhez kapcsolódó kötelezettségei is. A kutatások bebizonyították, hogy a jelenleg működő 143 hazai kereskedelmi pálinkafőzde döntő többsége mikrovállalkozás, a mindennapi termelési feladatokat néhány fő végzi, általában 5-nél kevesebb. Ezek a dolgozók közül a pályakezdők és 30 év alattiak elenyésző létszámban vannak jelen. A főzdeket döntő többségben szakmunkás végzettséggel rendelkező vezető irányítja, aki gyakran egy személyben a termelést is vezeti. A kutatáshoz segítséget nyújtott a Pálinka Nemzeti Tanács, az általuk képviselt főzdek igényeinek megfogalmazása és az igényekhez kapcsolódó számszerűsíthető eredmények létrehozása volt a cél. A kutatást konzultációk és interjúk előzték meg, melyek eredményét a két kérdőív kérdéseibe sikerült beépíteni.

A kérdőíves kutatások és a konzultációk eredményei bebizonyították, hogy a kereskedelmi pálinkafőzdeknek jelenleg nem a legégetőbb feladatai közé tartozik a szakember-ellátottság kérdése. Miután a közelmúltban több olyan kihívás is nehezítette és jelenleg is nehezíti a főzdek működését, melyekre a gyors reagálás és alkalmazkodás volt a lehetséges válasz, így a szakemberekhez való jutás, illetve a hozzájuk kapcsolódó kérdések hátrébb sorolódtak. Ez azonban nem jelenti azt, hogy megoldottnak tekinthető és nem okoz közepes vagy annál nagyobb problémát a jelenleg működő cégeknek. Miután a mostani, több szempontból is nehéz helyzetben a cégek fele tervez már a rövid távú időszakban is (1-3 év) dolgozót felvenni, és elsősorban a középfokú képzésben részesülő szakmunkás és technikus végzettségű munkavállalókat keresnek elsősorban, így kijelenthető, hogy dolgozatomban releváns kérdésekre és jövőbeli feladatokra sikerült megfelelő kutatási eredményeket produkálni.

A főzdek nem csupán problémaként tekintenek a szakember-ellátottság kérdésére, hanem megoldandó feladatként is, és hajlandóságot mutatnak a duális képzésben részt venni, amennyiben erre lehetőségük nyílik. A kutatás azt is bebizonyította, hogy a jelenlegi képzési struktúra nem alkalmas már rövidtávon sem kielégíteni a meglévő szakemberigényt. Ez az állítás mind minőségi, mind mennyiségi szempontból is igaz. Sajnálatos módon a nappali képzésben részesülő, és a pálinkaszektor szempontjából releváns tudású végzett tanulók rendkívül kevés számban (maximum 7-10 fő) végeznek évente. Ezek a tanulók azonban nem jelennek meg a pálinkafőzdekben, ugyanis tanulmányaik során a további tanulmányi területeken szerzett tudásuk miatt más helyekre is el tudnak helyezkedni (sörgyártás, üdítőitalgyártás, szikvízgyártás stb.). A kutatás arra nem terjedt ki, hogy ezek a tanulók végzésük után hová kerülnek, mert nem volt témája.

Kijelenthető az is, hogy akkor volna lehetséges a meglévő Szakmajegyzékben lévő erjedésipari képzések pálinkaszektor számára kompatibilissá tétele, ha azokat a meglévő szabályok szerint módosítják, a pálinkagyártók számára fontos témakörök, tanulási területek hangsúlyozásával és a szükségtelenek elhagyásával. Fontos tény az is, hogy múltban létező Gyümölcspálinkagyártó OKJ-s képzés, mely szakmunkás szintű képzés volt igen sok jelenleg is működő főzde számára bocsátott ki szakembert. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a szeszipar, azon belül a pálinkafőzdek megfelelő szakember-ellátása az utóbbi százhusz évben semmiképpen nem volt megfelelő, a megnyugtató rendezése jelenleg is várat magára.